

אתה

בגלל שנאת חינום חרבה ירושלים,
בזכות אהבת חינום היא תבנה

בגלל מה חרבה ירושלים?

אסופת לימוד לט' באב

כולנו מכירים את המשפט שבגלל שנאת חינום חרבה ירושלים. אולם המשנה והתלמוד מלמדים אותנו שהיו עוד סיבות שבגללם חרבה העיר. באסופת לימוד זאת ננסה לעמוד על הסיבות השונות שבגללם חרבה ירושלים, ובזכות מה היא יכולה לפרוח ולהיבנות?

מסכת שבת דף קיט

אמר ר' אבאי לא חרבה ירושלים אלא בשביל שחללו בה את השבת

אמר ר' אבהו לא חרבה ירושלים אלא בשביל שביטלו קריאת שמע של שחרית וערבית

אמר רב המנונא לא חרבה ירושלים אלא בשביל שביטלו בה תינוקות של בית רבן

אמר עולא לא חרבה ירושלים אלא מפני שלא היה להם בושת פנים

אמר ר' יצחק לא חרבה ירושלים אלא בשביל שהושוו קטן וגדול

א"ר שמעון בר אבא א"ר חנינא לא חרבה ירושלים אלא בשביל שלא הוכיחו זה את זה

א"ר יהודה לא חרבה ירושלים אלא בשביל שביזו בה תלמידי חכמים

ואמר רבא לא חרבה ירושלים אלא בשביל שפסקו ממנה אנשי אמונה

במקום אחר בגמרא (בבא מציעא דף ל') מוסיפים עוד סיבה:

לא חרבה ירושלים אלא על [...] שהעמידו דיניהם על דין תורה ולא עבדו לפני משורת הדין.

"מקדש ראשון מפני מה חרב? מפני שלושה דברים שהיו בו: עבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים.. אבל מקדש שני, שהיו עוסקים בתורה ובמצוות ובגמילות חסדים, מפני מה חרב? מפני שהיתה בו שנאת חינום. ללמדך, ששקולה שנאת חינום כנגד שלוש עברות: עבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות דמים"

(בבלי, יומא, ט' ע"ב)

שאלות למחשבה :

1. לא חרבה ירושלים אלא בשביל ש... אלו מהסיבות שמונים חז"ל עדיין משמעותיות ורלוונטיות לדעתכם לימינו ?
2. מה היית מוסיפים לרשימה ועל מה לדעתך אפשר לוותר?
3. מה לדעתכם הפתרון שיכול למנוע חורבן?
4. כמה הפתרון הזה מכוון החוצה לשינוי של אחרים בחברה וכמה פנימה לשינוי עצמי?

תיירים / יהודה עמיחי

ביקורי אבלים הם עורכים אצלנו,
 יושבים ביד ושם, מרציניים ליד הכותל המערבי
 וצוחקים מאחורי וילונות כבדים בחדרי מלון,
 מצטלמים עם מתים חשובים בקבר רחל
 ובקבר הרצל ובגבעת התחמושת,
 בוכים על יפי גבורת נערינו
 וחושקים בקשיחות נערוותינו
 ותולים את תחנותיהם
 ליבוש מהיר
 באמבטיה כחולה וצוננת.

פעם ישבתי על מדרגות ליד שער במצודת דוד, את שני
 הסלים הכבדים שמת לידי. עמדה שם קבוצת תיירים סביב
 המדריך ושימשתי להם נקודת ציון.
 "אתם רואים את האיש הזה עם הסלים? קצת ימינה מראשו
 נמצאת קשת מן התקופה הרומית.
 קצת ימינה מראשו". "אבל הוא זז, הוא זז!"
 אמרתי בלבי: הגאולה תבוא רק אם יגידו להם: אתם רואים
 שם את הקשת מן התקופה הרומית?
 לא חשוב: אבל לידה, קצת שמאלה, ולמטה ממנה, יושב
 אדם שקנה פירות וירקות לביתו.

ישעיהו נח'.

ג למה צמנו ולא ראינו? ענינו נפשנו ולא תדעו? - הן ביום
 צמכם תמצאו חפץ וכל עצביכם תנגשו. ד הן
 לרוב ומצה תצומו ולהפות באגרף רשע. לא
 תצומו כיום להשמיע במרום קולכם. ה הכנה יהיה צום
 אבחרהו, יום ענות אדם נפשו
 ו הלוא זה צום אבחרהו: פתח חרצבות רשע התר
 אגדות מוטה, ושלח רצוצים חפשים וכל מוטה תנתקו.
 ז הלוא פרס לרעב לחמך וענייך מרודים תביא בית, כי תראה
 ערם וכסיתו, ומבשרך לא תתעלם. ח אז יבקע כשחר
 אורך וארכתך מהרה תצמיח, והלך לפניך צדקך, כבוד
 יהיה ואספך

ישעיהו א'

חדשיכם ומועדיכם שגאה נפשי, היו עלי לטרף, נלאיתי
 נשא. טו ובפרשכם כפיכם אעלים עיני מכם, גם כי תרבו
 תפלה אינני שמע, ידיכם דמים מלאו. טז רחצו, הוצנו, הסירו
 רע מעלליכם מנגד עיני, חדלו הרע. יז למדו היטב, דרשו
 משפט, אשרו חמוץ, שפטו יתום, ריבו אלמנה. {ס}

שאלות למחשבה :

1. גם ישעיהו וגם יהודה עמיחי מעבירים ביקורת על אופן ההתנהלות שהם נתקלים בה ומבהירים מה לדעתם יביא לתיקון/ גאולה מה משותף לביקורת שלהם? האם אתם מסכימים איתה?
2. האם הביקורת הזאת מתחברת לאופן בו אתם חווים את ט' באב?

